

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060106

DOM
2021-04-27
Stockholm

Mål nr
M 12460-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-10-22 i mål nr M 790-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Fastighetsaktiebolaget HalUdden

Ombud: CRA

Motpart

1. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
2. Samhällsbyggnadsnämnden i Tjörns kommun

SAKEN

Strandskyddsdispens för hotellbodar m.m. på fastigheten A i Tjörns kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Samhällsbyggnadsnämndens i Tjörns kommun beslut den 4 december 2019, dnr 2018/1190, §340, och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1698412

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDE I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Fastighetsaktiebolaget HalUdden har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa nämndens beslut att ge strandskyddsdispens.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det har framkommit att regeringen upphävt Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut att återinföra strandskydd på en del av den aktuella fastigheten (se regeringens beslut den 3 september 2020 i ärende M2016/02520/Me). Mark- och miljööverdomstolen har gett parterna möjlighet att yttra sig över beslutet och dess betydelse för prövningen i detta mål. Länsstyrelsen har anfört att strandskydd nu gäller endast i fastighetens västra del. Nämnden och bolaget har anfört att det inte längre föreligger hinder utifrån strandskyddsbestämmelserna för planerad byggnation.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att ansökan förefaller omfatta åtgärder även på en mindre del av fastigheten där strandskydd fortfarande gäller. Mark- och miljööverdomstolen bör inte som första och enda instans pröva ansökan enligt de nya förutsättningar som nu råder. Ärendet ska därför återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald samt hovrättsråden Gösta Ihrfelt, Rikard Backelin, referent, och Ralf Järtelius.

Föredragande har varit Leonard Örner.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-10-22
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 790-20

PARTER

Klagande

Fastighetsaktiebolaget Haludden

Motpart

1. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
2. Samhällsbyggnadsnämnden i Tjörns kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut den 11 februari 2020 i ärende nr 526-48079-2019, se bilaga 1

SAKEN

Upphävande av strandskyddsdispens för hotellbodar på fastigheten A i Tjörns kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Fastighetsaktiebolaget Haludden (fastighetsbolaget) har yrkat att strandskyddsdispens ska beviljas och som grund för yrkandet anfört i huvudsak följande.

Den aktuella delen av fastigheten utgörs av en grusad hamnplan. Det finns inga vägar eller andra intressen som berörs. Golfbilar och mopeder parkerar på en ny del av piren.

Enligt länsstyrelsen ska den planerade åtgärden långsiktigt ge fördelar för samhället för att det ska vara fråga om ett angeläget allmänt intresse. Länsstyrelsen delar inte bedömningen att en tillkommande hotellverksamhet med 12 hotellbodar på Dyrön är av en sådan omfattning att det ger fördelar för samhället. Detta är ett tyckande inte fakta. Att verksamhet kan byggas på annat ställe på ön är även det ett tyckande och ingen kontroll har skett med Tjörns kommun om att detta är möjligt.

Att ingen hotellverksamhet har förekommit, är inte hela sanningen. Bolaget har fått bygglov för hotell två gånger så detta har varit planen hela tiden.

Bolaget vill att verksamheten skall vara igång hela året. Det man skapar med detta är minst fyra helårsarbeten plus säsongarbeten, att färjan får fler resande, att öns ICA butik får fler kunder och att Dyrön blir en levande ö. Dyrön är en avfolkningsbygd och bolaget vill vända på utvecklingen.

Samhällsbyggnadsnämnden i Tjörns kommun har vidhållit sitt beslut.

Länsstyrelsen har motsatt sig ändring.

DOMSKÄL

Utredningen i målet

Fastighetsbolaget har åberopat ett yttrande från företrädare turistbolaget Södra Bohuslän Turism AB.

Mark- och miljödomstolen har hållit sammanträde med syn på platsen.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Tillämpliga bestämmelser har redovisats i länsstyrelsens beslut.

Fastigheten A är belägen i norra hamnen på Stora Dyrön. Den del av fastigheten där de tolv hotellbodarna enligt ansökan avses uppföras omfattas sedan år 2014 av strandskydd. Mark- och miljödomstolen kunde vid synen konstatera att det aktuella området vid tidpunkten för synen i sin helhet var grusbelagt och inte i sig hyser några naturvärden. Allmänheten har idag tillträde till platsen.

Vandringsledens start har flyttats.

För att strandskyddsdispens ska kunna meddelas krävs särskilda skäl. Oavsett om förutsättningarna för dispens enligt ovan nämnda bestämmelse skulle anses uppfyllda ska en prövning alltid ske av påverkan på friluftsliv samt djur- och växtliv. En dispens får inte motverka strandskyddets båda syften.

Samhällsbyggnadsnämnden har bedömt att sökt åtgärd tillgodoser ett angeläget allmänt intresse, som inte kan tillgodoses utanför området, genom att en levande skärgårdsmiljö bibehålls och att Dyrön främjas som ett turistmål för friluftslivet (7 kap. 18 c § punkten 5 miljöbalken) Vidare har bl.a. angetts att platsen inte hyser några nämnvärda naturvärden och att åtgärden inte skulle inskränka det rörliga friluftslivet i väsentlig mening.

Länsstyrelsen har i sitt beslut bedömt att punkterna 4 och 5 i bestämmelse inte kan tillämpas på förevarande fall, inte heller de s.k. LIS-bestämmelserna enligt 7 kap. 18 d och e §§ miljöbalken.

Mark- och miljödomstolen har inte anledning att ifrågasätta uppfattningen att ett hotellboende på ön skulle kunna ge ytterligare arbetstillfällen och gynna besöksnäringen på ön. För att dispens ska komma ifråga krävs dock att behovet av övernattningsmöjligheter inte kan tillgodoses utanför det strandskyddade området.

Såväl inom området för norra hamnen som inåt ön finns områden som inte omfattas av strandskydd. Att sökanden inte är ägare till någon alternativ mark och vill ha anläggningen placerad i anslutning till den bedrivna restaurangverksamheten innebär inte att behovet inte kan tillgodoses utanför den aktuella platsen.

Domstolen delar länsstyrelsens bedömning i dessa hänseenden, dvs. att dispens inte kan meddelas med stöd av nämnda bestämmelser.

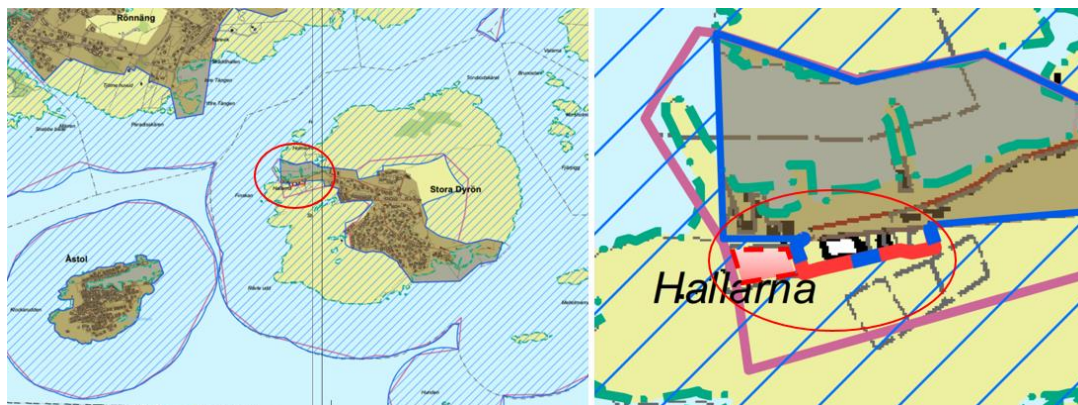
I mark- och miljödomstolen har fastighetsbolaget även gjort gällande att området tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften (7 kap. 18 c § punkten 1).

Fastighetsbolaget har i samband med sammanträde och syn utvecklat att området långt före strandskyddets införande genom sprängning och utjämning av mark har iordningställts för att bereda utrymme för industriell verksamhet och att platsen därefter har stått oanvänd eller nyttjats för upplag m.m. Nämnden har instämt i klagandens bedömning att området därför redan före strandskyddets införande ianspråktagits på ett sätt som gör att det bör anses sakna betydelse för strandskyddets syften.

Domstolen konstaterar att området visserligen är kraftigt förändrat i förhållande till det naturliga, men att det knappast – i miljöbalkens mening – kan anses vara ianspråktaget på ett sätt som gör att allmänheten hindras eller avhålls från att vistas på platsen. Genom exploateringen och genom platsens läge i förhållande till stranden kan visserligen platsens attraktivitet för det rörliga friluftslivet ifrågasättas. Strandskyddet är emellertid långsiktigt och att en plats som idag förefaller mindre attraktivt på lång sikt kan återfå värden för friluftslivet, i synnerhet om åtgärder inte vidtas som bibehåller markens exploaterade intryck.

Inför 2014 års beslut om nya gränser för strandskyddet samrådde länsstyrelsen med berörda kommuner. I Tjörn m.fl. kustkommuner i Västra Götalands län har strandskyddsområdena detaljanpassats till redan befintliga verksamheter och anspråk i en strävan att balansera strandskyddsintresset mot andra, motstående

intressen. För det nu aktuella området har detaljanpassning utförts i enlighet med figuren nedan (området inringat, platsen märkt med röd streckad linje och fylld med svagt röd färg).

Figuren är hämtad från
https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c8440271935f/1527745971236/Tjörn_kartor.pdf.

Den röd-blå avgränsningslinjen inom ringen avser en sådan sträcka där strandskyddets utbredning har anpassats så att det inte sträcker sig hela vägen ut till angivet jämnt 100 - tal meter avstånd från strandlinjen utan har anpassats till lokala förhållanden och verksamheter. Denna gräns är fast, d.v.s. där denna gräns finns i beslutskartorna flyttar sig inte det utvidgade strandskyddet sig om strandlinjen förskjuts i framtiden.

Domstolen konstaterar att den gräns som beslutats år 2014 för strandskyddet nyligen är bedömd i detalj och därtill förankrad med Tjörns kommun. Enligt uppgift är länsstyrelsens beslut om strandskyddets avgränsning överklagat till regeringen, som, såvitt känt, ännu inte meddelat beslut i frågan.

Ett bifall till överklagandet i detta mål skulle under nämnda förhållanden i praktiken innebära att den avgränsning som länsstyrelsen efter samråd med Tjörns kommun beslutat om skulle ändras genom ett dispensbeslut. Under nämnda förhållanden och med bedömningen att övriga särskilda skäl som anförts av klaganden inte är tillämpliga i detta fall finner domstolen att dispens inte kan medges. En sådan bedömning kan inte anses oproportionerlig. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 12 november 2020.

Vibeke Sylten

Joen Morales

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Vibeke Sylten, ordförande, och tekniska rådet Joen Morales. Föredragande har varit beredningsjuristen Eva Högmark.